

ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТІ

Воїнкова І.В.

студентка,

*Національний педагогічний університет
імені М.П. Драгоманова*

ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАТИЧНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ УЧНІВ У ПРОЦЕСІ ВИКОНАННЯ МІЖДИСЦИПЛІНАРНИХ ПРОЕКТІВ

Компетентнісний підхід є сучасним, актуальним і перспективним напрямом досліджень у педагогіці в усьому світі. Виховання компетентної особистості, котра володіє глибокими знаннями, високими моральними якостями, уміє діяти належно у вирішальних ситуаціях, застосовуючи знання і вміння, беручи на себе відповідальність за свою діяльність, є головним завданням нинішньої школи. Однак зміст освіти сьогодні недостатньо відповідає вимогам і потребам суспільства, а впровадження компетентнісного підходу в практичну діяльність в освітянській сфері стикається з певними проблемами. Однією з головних є формування інформатичних компетентностей і підвищення рівня знань учня – цікаво, ефективно, творчо й різноманітно. Ефективною технологією навчання може слугувати метод проектів на основі міждисциплінарних зв'язків.

Інформатична компетентність представляє собою новий напрямок, який виник безпосередньо під впливом нових інформаційних технологій і створення електронних інформаційних технологій.

Завдяки ефективному використанню нових інформаційних технологій в ході навчання учні можуть набувати цілого ряду компетентностей, зокрема інформатичних. Ефективний розвиток цих компетентностей відбувається під супроводом висококваліфікованих педагогів, що самі володіють інформатичними компетентностями, готові та здатні до діяльності, передачі нових знань учням.

Інформатичні компетентності є основним компонентом інформатичної культури, яка, у свою чергу, є частиною загальної культури людини [2].

До інформатичних компетентностей включаються такі знання:

- розуміння основних комп'ютерних програм, включаючи графічний редактор, текстовий процесор, електронні таблиці, бази даних, засіб для створення презентацій, засоби збереження та опрацювання, архівування даних;
- освіченість у своїй сфері діяльності, яка базується на використанні Інтернету та електронних способах передавання даних, таких як пошта, відеоконференції тощо;
- розуміння різниці між реальними та віртуальним світом;

– розуміння потенціалу інформаційних технологій для можливості працевлаштування, підтримки інноваційної діяльності людини та залучення її у справах суспільства;

– базове розуміння надійності та достовірності одержаних даних та повага до етичних принципів при інтерактивному використанні інформаційних технологій [3].

До інформатичних компетентностей включаються такі вміння та здатності:

– шукати, збирати, створювати, організовувати електронні дані, систематизувати отримані дані та поняття, вміння відрізнити суб'єктивне від об'єктивного, реальне від віртуального, релевантне від не релевантного;

– використовувати потрібні засоби (презентації, графіки, діаграми, карти знань) для комплексного розуміння та подання отриманих даних;

– шукати та знаходити потрібні веб-сайти та використовувати Інтернет-сервіси такі, як форуми та е-пошту;

– використовувати інформаційні технології для критичного осмислення того, що відбувається, інноваційної діяльності в різних контекстах дома, на роботі (школі) і дозвіллі [3].

Основною ідеєю методу проектів – стимулювати інтерес дітей до певних проблем, що передбачає володіння певною кількістю знань, і через проектну діяльність, яка передбачає вирішення однієї або цілого ряду проблем, показати практичне застосування отриманих знань. Іншими словами, від теорії до практики – з'єднання академічних знань з прагматичними при дотриманні відповідного балансу на кожному етапі навчання. Щоб домогтися такого результату, необхідно навчити дітей самостійно мислити, знаходити і вирішувати проблеми, залучаючи для цієї мети знання з різних областей, вміти прогнозувати результати і можливі наслідки різних варіантів рішення.

На відміну від традиційних заходів, які спрямовані на передачу школярам готового соціального досвіду, проектна діяльність учнів дає змогу найбільш повно врахувати здібності, потреби та наміри учнів.

Актуальність методу проектів на сучасному етапі розвитку освіти зумовлене декількома факторами. Причин тому декілька, і основа їх лежать не тільки в сфері власне педагогіки, але, головним чином, в соціальній сфері:

- необхідність не стільки передавати учням велику кількість найрізноманітніших знань, скільки навчити набувати ці знання самостійно, вміти користуватися набутими знаннями для вирішення нових компетентнісних завдань;

- актуальність придбання комунікативних навичок і умінь, тобто умінь працювати в різноманітних групах, виконуючи різні соціальні ролі (лідера, виконавця, посередника та ін.);

- актуальність широких людських контактів, знайомства з різними культурами, різними точками зору на одну проблему;

- важливість для розвитку людини вміння користуватися дослідницькими методами: збирати необхідні дані, факти, вміти їх аналізувати з різних точок зору, висувати гіпотез, робити висновки і висновки.

Якщо випускник школи набуває зазначені вище навички та вміння, він виявляється більш пристосованим до життя, який вміє адаптуватися до умов, що змінюються, орієнтуватися в різноманітних ситуаціях, працювати в різних колективах.

Реалізація методу проектів веде до зміни ролі вчителя, його позиції. З носія готових знань він перетворюється в організатора пізнавальної діяльності своїх учнів. Вкрай важлива роль учителя як незалежного консультанта. Чіткість організації проектування визначається конкретністю постановки мети, визначенням запланованих результатів, виясненням вихідних даних. Дуже ефективним є використання невеликих методичних рекомендацій чи інструкцій, де вказується необхідна і допоміжна література для самоосвіти, вимоги вчителя до якості проекту, форми і методи кількісної оцінки результатів, алгоритми проектування [1].

Для багатьох учнів привабливість застосування методу проектів пов'язана з набуттям досвіду, пов'язаного з реальним життям. Учні виконують дії фахівців, що працюють в галузі конкретної професії чи фаху. Коли вони знімають документальний відеofilm про природоохоронну діяльність, створюють публікацію, в якій підкреслюють історичну значущість своєї місцевої громади, розробляють мультимедійну презентацію про переваги і недоліки будівництва супермаркету, учні беруть участь в реальній діяльності, що виходить за межі навчання у школі [4].

Використання методу проектів підвищує ефективність навчання та виховання. З його допомогою реалізуються міжпредметні зв'язки, здобуваються знання через взаємодію суб'єктів навчання з педагогом та між собою.

Узагальнивши результати досліджень, можна зробити висновок, що використання методу проектів є важливим засобом організації самостійної роботи учнів, оскільки в основі даного методу лежить розвиток їх пізнавальних навичок, умінь самостійно набувати знань, орієнтуватися в інформаційному просторі та розвивати критичне мислення. Вміння педагога ефективно організувати та впровадити проектну діяльність в навчальний процес є показником високого рівня його професійної компетентності.

Актуальним залишається питання, щодо удосконалення методики формування в учнів навичок мислення високого рівня шляхом застосування проектної технології.

Список використаних джерел:

1. Бодько Л. Метод проектів як засіб реалізації особистісно орієнтованого навчання // Початкова школа. – 2013. – № 10. – С. 1-4.
2. Каракозов С.Д. Информационная культура в контексте общей теории культуры личности // Педагогическая информатика. – 2000. – № 2. – С. 41-55.
3. Морзе Н.В. Як навчати вчителів, щоб комп'ютерні технології перестали бути дивом при навчанні? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://elibrary.kubg.edu.ua/854/1/N_Morze_KSHKS_6.pdf.
4. Шаповаленко І.Л. Педагогічна інноватика [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://wiki.soippo.edu.ua/index.php>.